

З А Я В А
Президії Центрального комітету Профспілки
працівників освіти і науки України

щодо проектів законів України «Про працю», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань діяльності професійних спілок)», «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР»

Президія ЦК Профспілки працівників освіти і науки України від імені членів Профспілки висловлює обурення та категоричний протест антисоціальним законодавчим ініціативам Уряду та окремих народних України, закріплених в проектах законів «Про працю» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань діяльності професійних спілок)», реєстраційний № 2681 від 27.12.2019, «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР».

На наше переконання розробники законопроекту, реалізуючи одну із цілей оновлення трудового законодавства – лібералізувати процеси наймання та звільнення працівників, порушили основні конституційні принципи та права людини, за якими людина розглядається як основна цінність і носій найбільш потужного, продуктивного капіталу, а не ресурс праці, джерело отримання прибутків. Згідно з Конституцією Україна є соціальною державою, а тому філософія законодавства про працю має узгоджуватися з конституційними засадами та цінностями українського суспільства.

Не підтримуємо норми законопроектів щодо зниження ролі держави в регулюванні трудових процесів, ігнорування ролі профспілок як повноцінного суб'єкта соціально-трудова відносин та намагання націоналізації профспілкового майна.

Категорично не можуть бути підтримані законодавчі ініціативи законопроектів про: відмову від кодифікації законодавства у сфері праці (прийняття трудового кодексу) та перехід до регулювання трудових відносин на основі окремого Закону; беззастережну лібералізацію трудових відносин, нівелювання ролі держави, надання пріоритету роботодавцю та індивідуальним трудовим договорам в регулюванні трудових відносин, ігнорування роботодавцем правил внутрішнього трудового розпорядку; звуження змісту та обсягів наявних прав працівників і мінімальних гарантій у сфері зайнятості, оплати та умов праці; зменшення ролі соціального діалогу і договірного регулювання колективних трудових відносин, нівелювання ролі профспілок; скасування законодавчих актів у сфері праці (Законів України «Про оплату праці», «Про відпустки», актів органів державної влади і управління Союзу РСР та Української РСР) без належного закріплення відповідних положень у цьому законопроекті, примусове відчуження на користь держави майна, яке станом на 24.08.1991 перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних профспілкових організацій колишнього Союзу РСР - цілісні майнові комплекси, будівлі, споруди, нежитлові приміщення, інші матеріально-технічні ресурси.

Президія змушена констатувати про їх антисоціальну спрямованість та зниження рівня захищеності трудових прав працівників, а також прав

профспілкових організацій, завданням яких є захист трудових прав та соціально-економічних інтересів працівників.

Категорично заперечуємо проти встановлення обов'язковості укладення строкових трудових договорів з усіма педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками тільки з тих підстав, що їх призначення (обрання) на посаду здійснюється за результатами конкурсу.

Не підтримуємо наміри скасувати скорочений робочий час для педагогічних працівників.

Наголошуємо, що до мінімальної заробітної плати не повинні включатися всі доплати, надбавки, заохочувальні та компенсаційні виплати», а не лише за виплати за шкідливі умови праці, роботу у нічний, надурочний час, вихідні, святкові, неробочі дні, а також премії до святкових і ювілейних дат.

Зміни, запропоновані проектом щодо визначення мінімального окладу у розмірі, не меншому за 50 мінімальної заробітної плати не відповідають суті мінімальної заробітної плати та засвідчують про дискримінацію працівників залежно від джерел фінансування оплати їхньої праці.

Категорично не погоджуємося з пропозиціями щодо передбачення в розділі «Оплата праці» застереження про визначення розміру мінімальної заробітної плати з урахуванням фінансових можливостей державного бюджету, інших економічних чинників. Запровадження запропонованої норми загрожує встановленню розміру мінімальної заробітної плати, який буде нижчим від необхідного.

Наполягаємо на передбаченні в законопроекті норми, що мінімальний посадовий оклад (тарифна ставка) встановлюється у розмірі, що перевищує законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати.

Оплата праці працівників установ, закладів організацій, що фінансуються з бюджету, має здійснюватися на підставі норм Законів України, актів Кабінету Міністрів України, а також колективно-договірного регулювання.

За працю працівників, зайнятих на роботах із важкими, шкідливими та небезпечними умовами праці має здійснюватися підвищена, не менше як на 12 відсотків оплата, за роботу в нічний час – не менше 35 відсотків. Не можуть бути зменшені всі інші види оплати праці.

Запропоновані проекти законів значно знижують правовий захист найманих працівників, звужуючи можливості профспілок захищати трудові і соціально-економічні права та інтереси трудящих, оскільки в законопроекті «Про працю» взагалі відсутні норми, які визначають повноваження профспілок, а Закон України «Про професійні спілки, їх права та повноваження» підпадає під суттєву ревізію згідно із законопроектом № 2681.

Всупереч Конвенції МОП № 87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію» і статті 36 Конституції України, які визначають саме професійні спілки організаціями, що здійснюють представництво та захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників у відносинах з роботодавцями, у запропонованому проекті закону «Про працю» взагалі відсутні основні засади діяльності профспілок, передбачені розділом XVI чинного КЗпП.

Руйнується організаційно-правовий механізм захисту профспілками прав працівників, закріплений Законами України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про соціальний діалог в Україні» та іншими нормативними актами. Проект погіршує умови захисту прав працівників у відносинах з

роботодавцем, ставить їх у більш залежне становище, чим порушує конституційні засади не погіршення прав трудящих при ухваленні нових законодавчих актів.

Законопроектами № 2681 та «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР» передбачається суттєве обмеження прав і гарантій діяльності профспілок, порушуються майнові права профспілок, чим порушуються норми Конституції України, окремих законів України, низки ратифікованих Україною фундаментальних Конвенцій Міжнародної організації праці, Загальної декларації прав людини, Міжнародних пактів про економічні, соціальні і культурні права, та про громадянські і політичні права.

Наголошуємо на необхідності зняття їх з розгляду, як таких, що містять антиконституційні, антинародні норми, обмежують права профспілок та порушують низку міжнародних зобов'язань, взятих Україною у процесі ратифікації міжнародних правових актів, про що неодноразово наголошувалося представниками СПО об'єднань профспілок.

Вимагаємо також від Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Верховної Ради України з дотриманням законодавства врахувати електронну петицію на сайті Верховної Ради України про не розгляд законопроекту № 2681, яка набрала більше 25 тисяч підписів - необхідну їх кількість для зняття його з розгляду.

Заявляємо, що Профспілка працівників освіти і науки України продовжить боротьбу визначеними законом способами за відстоювання прав та інтересів працюючої людини.

Заяву схвалено

Президією ЦК Профспілки
працівників освіти і науки України,
постанова від 25.06.2020 № П-28-3